

İTOSAM

İSTANBUL TİCARET ODASI
STRATEJİK ARAŞTIRMALAR MERKEZİ

HAFTALIK
EKONOMİ BÜLTENİ
14 NİSAN 2025

Ekonomide Son Geliřmeler

03

TİCARET SAVAřLARI

05

FİNANSAL YATIRIM ARAÇLARININ REEL GETİRİ ORANLARI

07

İNşAAT MALİYET ENDEKSİ

08

SANAYİ ÜRETİM ENDEKSİ

10

TİCARET SATIş HACİM ENDEKSİ

12

CİRO ENDEKSLERİ

“Trump’ın Gümrük Vergileri Küresel Piyasaları Sarsmaya Devam Ediyor”

ABD Başkanı Trump'ın 2 Nisan 2025'te başlattığı yeni gümrük vergileri, özellikle Çin ile olan ticari ilişkilerde gerilimi artırdı ve küresel piyasalarda dalgalanmalara neden oldu. ABD'nin Çin'den ithal edilen ürünlere uyguladığı gümrük vergilerini artırması Çin'in misilleme olarak ABD ürünlerine ek vergiler getirmesiyle karşılık buldu. Çin, ABD'den ithal edilen mallara uyguladığı gümrük vergisini %84'e yükseltti. Ayrıca 12 ABD şirketini ihracat kontrol listesine, 6 ABD şirketini ise "güvenilmez varlık" listesine ekledi.

Trump, Çin'in misilleme tarifelerini 9 Nisan'a kadar geri çekmemesi halinde Çin'e %50 oranında ek gümrük vergisi uygulayacağını ve tüm müzakerelerin sonlandırılacağını açıkladı. Bunun ardından 9 Nisan tarihinde uygulanan yeni vergilerle ABD'nin Çin'e uyguladığı gümrük vergisi %145'e ulaştı. Ek olarak ABD yönetimi Çin hariç diğer 75 ülke için ek gümrük vergilerinin 90 gün süreyle durdurulduğunu belirtti. Bunun üzerine Çin Maliye Bakanlığı ise 12 Nisan'dan itibaren ABD ürünlerine %125 gümrük vergisi uygulanacağını duyurdu.

“ABD ve Çin’in Karşılıklı Hamleleri İki Ülkeyi de Zora Sokuyor”

Çin’de ekonomik büyümenin yavaşlaması ve yerel rekabetin artması çok uluslu şirketler için önemli bir risk unsuru oluştuyordu. Bu risklere, küresel piyasalarda artan ticaret politikalarına ilişkin belirsizlikler de eklenince Çin pazarına yönelik yatırım iştahı azaldı. Harvard Business Review¹’da yer alan habere göre Çin piyasasında oluşan bu belirsizlikler nedeniyle yatırımcılar şirketlerin gelecekteki kazançları konusunda endişeleniyor. Bu endişeler, yatırımcıların bu şirketlerin hisselerine daha az değer biçmesine neden oluyor. Sonuç olarak Çin’e yüksek oranda bağımlı olan çok uluslu şirketler, benzerlerine kıyasla %45 daha düşük değerleme çarpanlarıyla işlem görüyor. Bu farkın, 2020’den bu yana toplamda yaklaşık 7 trilyon dolarlık bir piyasa değeri kaybına yol açtığı belirtiliyor.

Financial Times²’ta yayımlanan makalede ABD ekonomisinin resesyon riskiyle karşı karşıya olduğu iddia ediliyor. Makalede, ABD ekonomisinde kredi kartı borçlarındaki temerrüt oranlarının son 13 yılın en yüksek seviyesine ulaştığı belirtiliyor. Ayrıca ABD ekonomisi için 2022’nin ortalarında yeniden tersine dönen getiri eğrisi de endişeleri artırıyor. Bu durum, getiri eğrisinin tersine döndüğü zamanlarda ABD ekonomisinin neredeyse çoğu zaman resesyona girmesinden kaynaklanıyor.

Şimdi tüketiciler ve şirketler, olası gümrük vergilerine hazırlık amacıyla harcamalarını 90 günlük pencere içinde öne çekebilir. Ancak, sürenin sonunda ticaret anlaşmasına varılamazsa önden yüklenmiş talebin ardından oluşacak keskin talep daralması ABD’yi anlaşma masasına oturtmak zorunda bırakabilir.

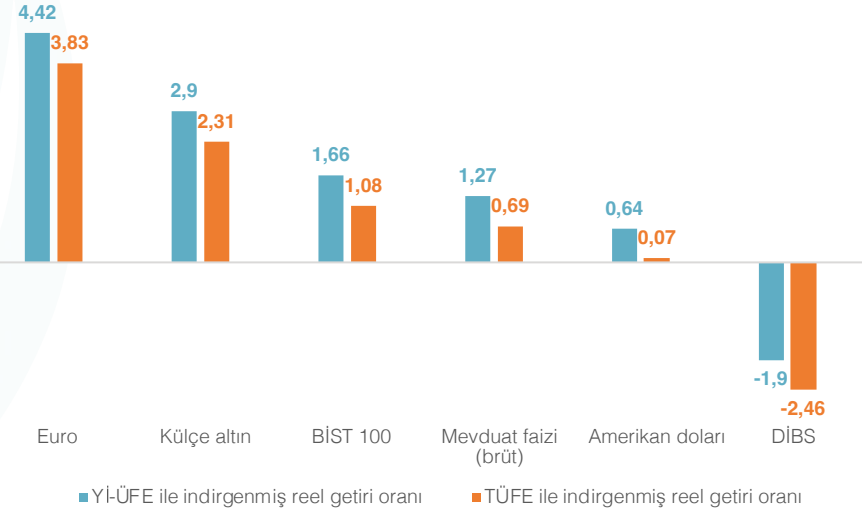
¹ <https://hbr.org/2025/03/3-ways-multinationals-can-invest-in-china-without-damaging-their-valuation>

² <https://www.ft.com/content/078780dd-16e0-45e4-b281-c70d59cc07ee>

“Aylık En Yüksek Reel Getiri Euro’da”

Finansal yatırım araçları aylık olarak değerlendirildiğinde Euro, Tüketici Fiyat Endeksi (TÜFE) ile indirgenildiğinde %3,83 ile mart ayında en fazla kazandıran finansal araç oldu. DİBS ise yatırımcısına kaybettirdi.

Finansal Yatırım Araçlarının Aylık Reel Getiri Oranları, Mart 2025

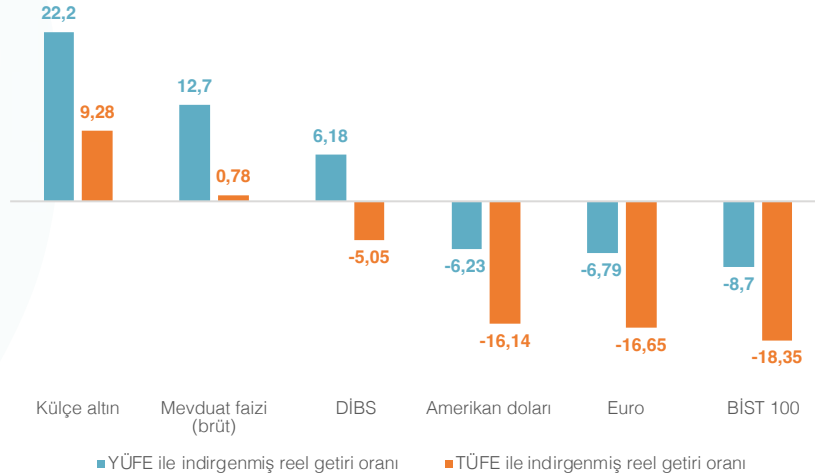

Kaynak: TÜİK

“Yıllık En Yüksek Reel Getiri Külçe Altında”

Finansal yatırım araçları yıllık olarak değerlendirildiğinde külçe altın, TÜFE ile indirgenmiş reel getiri oranıyla yatırımcısına kazanç sağladı. DİBS, Amerikan doları, Euro ve BİST 100 ise yatırımcısına kayıp yaşattı.

Finansal Yatırım Araçları Yıllık Reel Getiri Oranları, Mart 2025

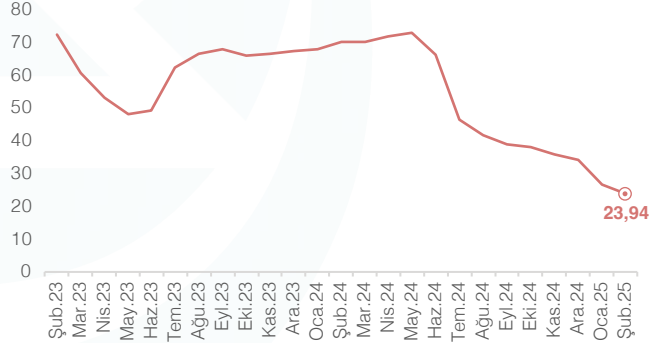

Kaynak: TÜİK

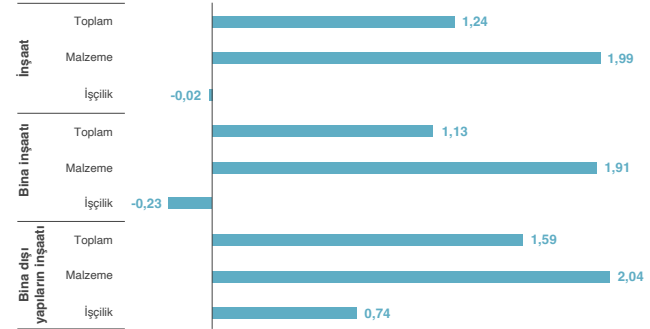
“İnşaat Maliyeti 4 Yılın Ardından %25’in Altına Düştü”

İnşaat maliyet endeksi, 2025 yılı şubat ayında bir önceki aya göre %1,24, bir önceki yılın aynı ayına göre %23,94 oranında artış gösterdi. Yıllık bazda kaydedilen bu değer, Kasım 2020’deki %22,99’luk artıştan bu yana görülen en düşük inşaat maliyet artışı oldu. Bununla birlikte bir önceki aya göre malzeme endeksi %1,99 artarken işçilik endeksi %0,02 oranında azaldı. Yıllık değişimler ise malzeme endeksinde %19,49, işçilik endeksinde %32,38 artış şeklinde gerçekleşti.

İnşaat Maliyet Endeksi Yıllık Değişim Oranları (%)

İnşaat Maliyet Endeksi Aylık Değişim Oranları (%)

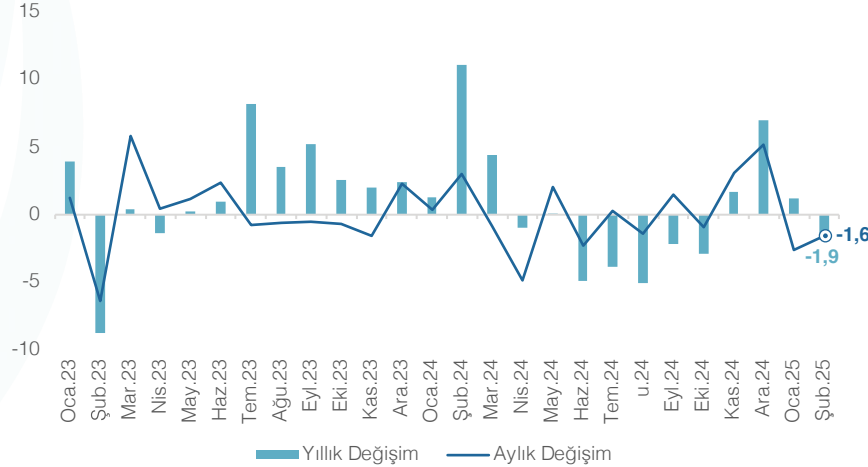

“Sanayi Üretimi Yıllık %1,9 Azaldı”

Sanayi üretim endeksi şubat ayında bir önceki aya göre %1,6, bir önceki yılın aynı ayına göre %1,9 oranında azaldı.

Sanayinin alt sektörleri incelendiğinde bir önceki yılın aynı ayına göre madencilik ve taş ocaklığı sektörü endeksi %5,8 ve imalat sanayi sektörü endeksi %2,5 azalırken elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtım sektörü endeksi %8,5 oranında artış gösterdi.

Sanayi Üretim Endeksi Değişim Oranları (%)

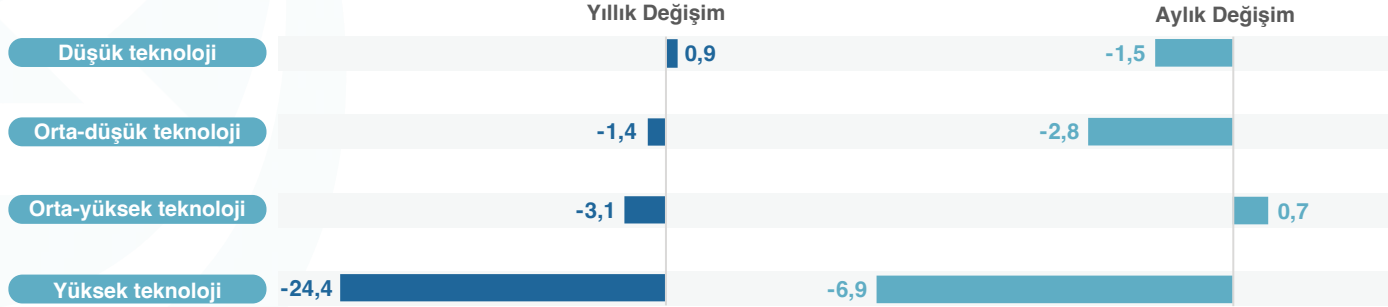

Kaynak: TÜİK

“Yüksek Teknoloji Grubunda Yıllık %24,4 Azalma”

Sanayi üretimi yüksek teknoloji ürün grubu şubat ayında bir önceki aya göre %6,9, bir önceki yılın aynı ayına göre %24,4 oranında azaldı. Düşük teknoloji ürünler grubunda ise sanayi üretimi bir önceki aya göre %1,5 azalırken bir önceki yılın aynı ayına göre %0,9 oranında artış gösterdi.

Sanayi Üretim Endeksi Teknoloji Gruplarına Göre Değişim Oranları, Şubat (%)

Kaynak: TÜİK

“Ticaret Satış Hacminde Yıllık %6,5 Artış”

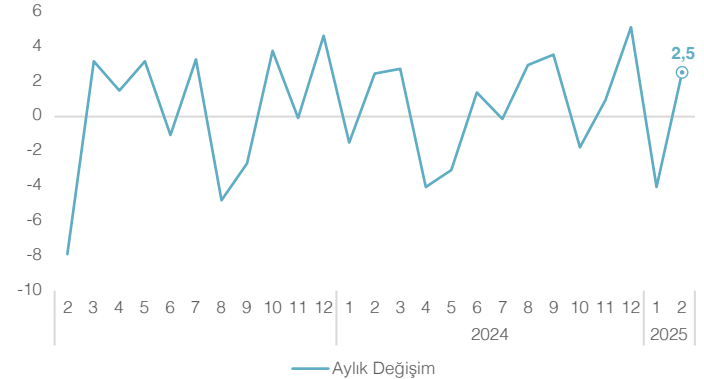
Ticaret satış hacmi şubat ayında bir önceki yılın aynı ayına göre %6,5 oranında arttı. Aynı ayda motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin toptan ve perakende ticareti ile onarımı için satış hacminde %3,6 azalış görüldü. Toptan ticaret satış hacminde %6,1, perakende ticaret satış hacminde ise %12,2 artış kaydedildi.

“

Ticaret satış hacim endeksi, ticaret sektöründe faaliyet gösteren farklı tür ve büyüklükteki girişimlerin satış hacimlerini aylık olarak ölçüyor.

”

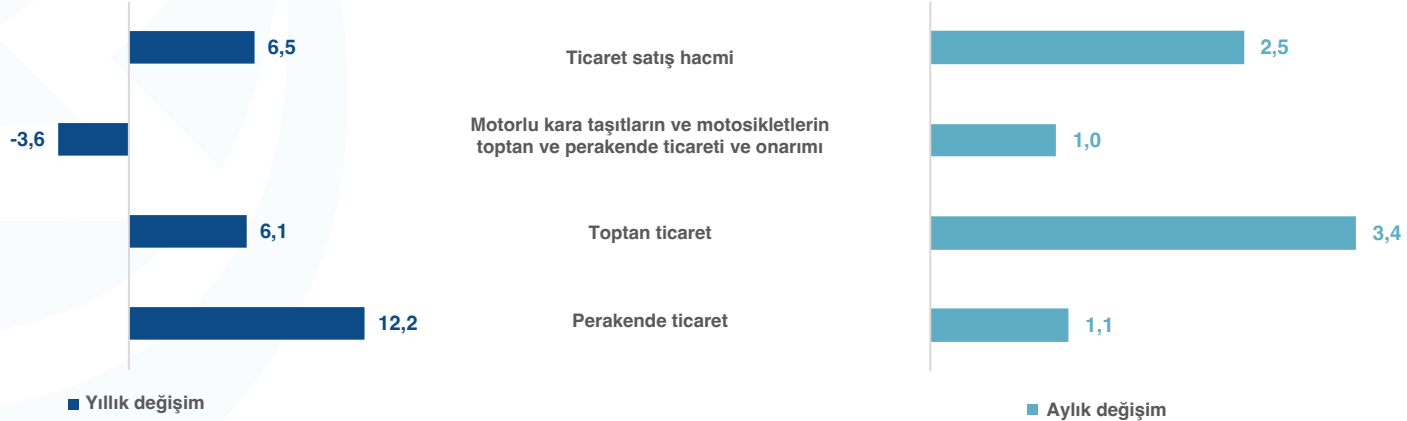
Ticaret Satış Hacmi Yıllık ve Aylık Değişim Oranları (%), Şubat 2025

“Endekste Aylık %2,5 Oranında Artış”

Ticaret satış hacmi endeksi bir önceki aya göre %2,5 oranında arttı. Endeksin alt detaylarına bakıldığında motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin toptan ve perakende ticareti ile onarımı için satış hacminde %1,0 artış gerçekleşti. Toptan ticaret satış hacminde %3,4, perakende ticaret satış hacminde ise %1,1 artış kaydedildi.

Ticaret Satış Hacmi Yıllık ve Aylık Değişim Oranları (%), Şubat 2025

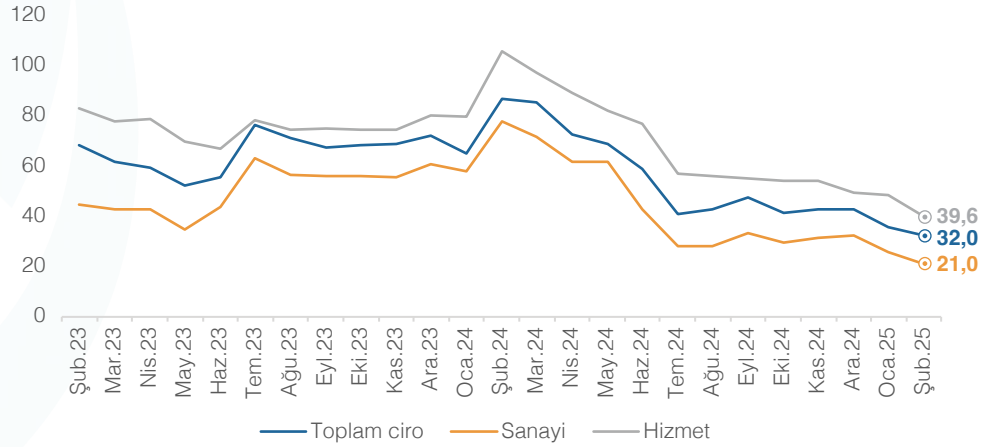

Kaynak: TÜİK

“Toplam Ciroda Yıllık Artış Oranı %32”

Sanayi, inşaat, ticaret ve hizmet sektörlerini kapsayan toplam ciro endeksi şubat ayında bir önceki aya kıyasla %3,4; bir önceki yılın aynı ayına göre ise %32 oranında artış gösterdi. Toplam cironun alt kırılımlarına bakıldığında yıllık bazda inşaat ciro endeksi %49,1, hizmet ciro endeksi %39,6, ticaret ciro endeksi %34,4 ve sanayi sektörü ciro endeksi %21 oranında artış kaydetti.

Ciro Endeksleri Yıllık Değişim Oranları (%)

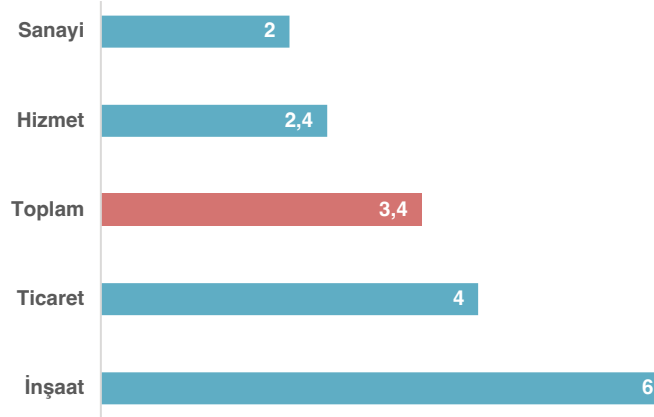
Kaynak: TÜİK

*Takvim etkisinden arındırılmıştır.

“İnşaat Ciro Endeksinde Aylık %6 Oranında Artış”

Şubat ayına ilişkin toplam cironun alt kırılımları incelendiğinde aylık bazda en yüksek artış %6 ile inşaat ciro endeksinde gerçekleşti. Bu sektörü %4 ile ticaret ciro endeksi izledi. Ocak ayında %0,2 oranında azalış kaydeden sanayi sektörü ciro endeksi ise ilgili ayda %2 oranında artış gösterdi.

Toplam Ciro Aylık Değişim Oranları (%), Şubat 2025

Kaynak: TÜİK

iTOSAM

İSTANBUL TİCARET ODASI
STRATEJİK ARAŞTIRMALAR MERKEZİ

Tasarım ve Hazırlık | Stratejik Araştırmalar Merkezi

itosamkurumsal

www.itosam.org.tr